

Хабар

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашири

- 1992 йил мартдан чиңа бошлаган

• 1993 йил 28 мај № 22 (61) •

Нархи 10 сүм.

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР МАСЪУЛИЯТИ

Тошкентда ўтказилган алоқачиларнинг Халқ-аро учрашуви унинг иштирокчилари учун фойдали бўлди.

Алоқачиларнинг ойлик маоши узоқ вақт энг кам иш ханни холатида сақлаб

турилди. Аммо бундан но-
лиш бўлмади. Шунинг айтиши
лозимини, алоқа таромонни
ривожлантириш ва ахолига
хизмат кўргатиш бўйича Уз-
бекистон сабиқ итифоқ
жумҳуриятларига киёслан-
ганди охирги ўринлардан Бу-
ринга этталдари. Аҳали сон-
жихатдан ошиб боришига
царамай, алоқа бинолари ку-
нгларда оркада қоларди. Ҳатто
мурракаб реялни иш тизими
хам юзага келган вазият-
ни ўнглай олмасди. Кайта
курши бошланни арафаси-
да алоқа корхоналарини
ишлаб чиқариш кувватини
ники барабар опширса
мажбур бўлинди. Аммо бу
ҳам камлик килид. Алоқа
таромоги йўлмай-техникавий
тараққиётни қувизб етолма-
ган ўзда додга қоларди.

Хозир бошкача шаронт

Хозир башката шароит

юзага келди. Бозор иңтиси-
ділітіга үйнілиши муносаба-
ти билан хамма нараса ким-
матлашы. Үз наставтіда ало-
қа, хизметті учын тұлғолар
оширилди. Шу пайтаса
хүкм сурғын келгандар тарифін
назорат үрнінга хизметті күр-
сатып ҳақаларни белгилап-
да алоқа корхоналарға тұ-
ла мустақиллек берилди.
Шу болын түрли ҳудудларда
бір хил хизметтаға түрліча
жайға өндөшиш, сир-
харажастарларни камайтырган
холда күпроқ фойда олиш
йүлгінде кирилди. Ваҳоланкі,
жали тәжікамкорлық
билан иш тутища естарға тажри-
бага эта змасмас. Үз настав-
тіда бозорни ўрганған бори-
ппи, пул қадрсизланыстаған
бір пайтада тарифларни мұ-
қобайлыштырып устида беш
котирілгіміз.

Илгари бизни қоництириб келгән әолатларга бутунги кунда чидаб бүлмай қолмоқ да. Мудом хизмат күрсатиш

ИЯТИ

куриш учун озмунча маблагъ сарфланмади. Энди олингат қарзин қайтариши, илложи бўлса фойда кўришни ўйламоқ даркор. Шу боис соҳа мутахассислари, интихобчилар минъозларни безидармаган ҳолда ишлаш устида бош котиримишда.

Бозор иқтисодиётига ўтиш күл жаҳаларда фикр юритиш, котиб қолтаг тушунчалардан халос бўлишинга тақоюз этади. Бу борада алоқа хизмати тарифларни амалий жиҳаддан кўриб чиқирип долзарб масала бўлди колмоқда. Узбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ва АҚШнинг Давлат департаменти ҳамда Худудий Ҳамкорлик Ижроуми биланс биргаликда яхшида Токсентирда ўтказилган алоқачиларнинг Халқаро учрашувини қатнашчилари шу куннинг муҳим муммаликларини муҳокама этишид. Аниқумандат кўзда тутилган мақсад электр алоқаси учун тарифларни амалия қўлланишни ва уларни белгилаш усулларини аниқлашдан иборат эди.

(Давоми 2-бетда).

ОЛАМДА НИМА ГАД ?

* ЯНГИЛИКЛАР * ХАБАРЛАР * ВОКЕАЛДАР *

• Мамлакатимизга таъриф буюрган Ҳиндистон Республикаси Баш вазири Нарасимха Рао Ҳубекистон Президенти И. Каримов билан учрашиди. Иккى мамлакат бошликлари шинтрокида Ҳубекистон-Ҳиндистон ўтасида ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қиласадиган хукуматлар мазмоланди.

● Республикаимиз Президенти И. Каримов БМТ Башкотибининг Тожикистондаги шахсий вакили Ислам Китанини қабул килди. Учрашув чорига юшни жумхуриятдаги вазиятни баркарорлаштиришга оид

масалалар мұхқама этилди.

● Тошкент давлат дорил-
функциянида мустақиллик мағку-
расига бағишланған давра
сұхбати бўлиб ўтди. Республика-
милийизинг таннихи илм-фан
ва маданият вакииллари мил-
лий мағкура яратши бераси-
да ўзаро баҳсалашди.

Кейніңгі күнларда әңгам
Әмгір нағылдағасқа Айнурон ва
Фарғона вилойттарының ай-
рим тұманлары жаиддік зарап
күрді. Табиғін оғат оқибатта-
рига тезроқ бархам беріш
негелеп, үйрілмөжде.

● Қолмекистоннинг бадавлат Президенти Кирсан Илюмжинов Москвадаги «Прези-

Мукаррам Аблакимова — Жizzах вилоятининг Зафаробод туманинда марказий алоқа бўлимида фидокорона меҳнат қизи бошлаганига ҳали унча кўп вағт бўлгани йўқ. Аммо шунга қарамай жонкиур почтани хат

хабарларни, янги газета-журналларни эгалирига ўз вақтида етказиб бериб, ал олишнинг саломор бўлмокла.

Сураткаш У. ҚҰШВОҚОВ

БҮГҮНГИ СОНДА:

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- ҲАМҚОРЛИК САМАРАЛИ БУЛАДИ
  - ҲИСОБ-КИТОБДА ГАП КҮП
  - ТОШКЕНТ АЛОҚА КОЛЛЕЖИГА МАРҲАМАТИ
  - МУНОЖОТ ИҮЛЧИЕВА БИЛАН МУСОХАБА
  - МУАЛЛИМ — БОШ ТАРБИЯЧИ
  - ФИДОИИЛИК УМИДИ
  - ЯНА КИЧИК КОРХОНА ХУСУСИДА
  - МИКРОКОМПЬЮТЕР — КЕЛА ЖАК ГАЗЕТАСИ
  - ВАТАНДОШЛАР ДІЛІДОР КҮРИШГАНДА
  - ЙОРГАН ДАРЕ...

• Талаба-93

АЛОҚАЧИ БҮЛИШНИ

ИСТАЙСИЗМИ?

Жумхуриятимизда ягона ҳисобланган алоқа коллекция (собиб алоқа политехники) кўнга билан даргоҳларидан бирни сифатида шу вағта қадар малакали мутахассислар тайъерлаб келди. Бундан ташқари, почтчиларга ёзги оёқ кийими учун 500 сўмдан пул берилди. Собиб Иттифоқ даврида иқлим шаронтизм ҳисобла олини, Россияда ишлаб чиқарилган қалин матодан тикилган иш кийимлари келар эди. Узингида маълумки, ҳозир почтчиларнинг маъсумий иш кийими учун танлов кеталяти.

Ҳаётингиздаги энг қувончилик кундаги кунни эслай оласизми?

Ҳаётимда қувончилик кундаги күп бўлган 1991 йили хизмат юзасидан Бельгия бориб келганим. Чет эл сафари менда унтулмас таассуротлар қолдири. Айнича у ерда алоқа ишларни механизациялаштириш яхши ўйла ийнинганлиги каминага ёди. Мустақил республикамизда ҳам якин йилларда алоқа ишлар альо даражада, ҳар томонлама мукаммал бўлишига ишонаман.

— Бўш вақтингизда нималар билан шуғулланасиз?

Мен кўп қаватли уйда яшайман. Ишдан сўнг газетажурналлар ўқимлан. Телевизор кўраман, набирамни ўйнатман, эркалайман...

— Абдураҳмон ака, «Хабар» газетасининг муштарилини бўлган алоқа ходимларига таъсир таъсир ишлайдиган.

— Ресpublikamizdagi барча касбодашларга сийматсаломатлик, узоқ умр, ишларнда мудаффиатлар тилайман. Турмушда, онлада тинч-тотув ишларнинг истайман. Маълум, «Хабар» яқиндан чиқа бошлиди. Газета турли мавзуларда, долзарб ва яхши мақолаларни чоғ этапти. Илонаманки, унинг муштарилини сафи яна ҳам кенгаяди.

Суҳбатном
Нематулла МУҲАМЕДОВ

кетишиади. Ундан ташқари, обуна нашрларининг кам келинчи ҳоллари юз беради. Қандай бўлмасин бу соҳада меҳнат қўйган одам ҳалол, ўз ишига фидой бўлиши керак деб ўйлайман. Чунки биз ҳалидда хизмат қилимиз. Орамизда соҳада 30-40 йил ишлаб, нафақаҳурликни келинганлар ҳам бор. Мен бундай инсонлар билан фарҳанаман.

— Ҳозир бозор иқтисодига ўтиш даврида кўпчиликни бошидан кечирмоқда. Бу ҳол алоқа ходимларига қандай таъсир ўтказадиги?

— Бозор иқтисодига њеч ким ве њеч бир соҳади четлаб ўтмади. Шу қаторда алоқа ходимларини ҳам. Лекин шунга қарамай Ўзбекистон шукумати бозор иқтисодига босқичма-босқич ўтишини оқилана сиёсатини олиб бораётгани туфайли алоқа ходимлари ҳам ижтимоий ҳизома қилинишади. «Ўзбекистон почтаси» концерни ҳамда Шайхонтоҳур туманинг алоқа тармоғи раҳбарини ишчи-хизматчиликнинг турмуш тарзини енгиллаштириш ўйларини излаштиши. Жумладан, иш ҳақарини оширишдан ташқари мукофотлаш фонзи бирмунча оширилди. Иқлим шароити ҳисобига оли-

га ўтиш даврида кўпчиликни бошидан кечирмоқда. Бу ҳол алоқа ходимларига қандай таъсир ўтказадиги?

— Бозор иқтисодига њеч ким ве њеч бир соҳади четлаб ўтмади. Шу қаторда алоқа ходимларини ҳам. Лекин шунга қарамай Ўзбекистон шукумати бозор иқтисодига босқичма-босқич ўтишини оқилана сиёсатини олиб бораётгани туфайли алоқа ходимларини ҳам ижтимоий ҳизома қилинишади. «Ўзбекистон почтаси» концерни ҳамда Шайхонтоҳур туманинг алоқа тармоғи раҳбарини ишчи-хизматчиликнинг турмуш тарзини енгиллаштириш ўйларини излаштиши. Жумладан, иш ҳақарини оширишдан ташқари мукофотлаш фонзи бирмунча оширилди. Иқлим шароити ҳисобига оли-

ҚАНДАЙ ЁРДАМ КЕРАК?

Италияда иккى йилдан бери ишлаб турган «Мойи телефон»га 52600 та қўнғироқ бўлди. Унга асосан ўн бирдан ўз тўрт ёшгача бўлган ўйлар ва қиз болалар сим юнишомда. Айрим пайтларда ҳатто ўз дарслини ўйларни ўйлайдиган. Кўнг хонадонларда почта кутиларни ўрниталмаган. Дарвоза тешигидан ташланган газета-журналларни айрим шўх болалар олиб

ри тенгдошлари билан чиқириш олмаслик хусусидадир. Аммо 37 фоиз қўнғироқ қилинлар ота-оналаридан ношишган. Бир-бирини тушунмаслик, мумомаладаги кўплилик, ота-онанин фарзандларига ўз вақтида эътибор бермаслини, оиласиев можаролар гўдакларни четдан ёрдам сурасга мажбур этган. Бундай ҳолатда телефон кўпчилик учун янга илинин бўлиб, улар 10-30 дақиқа мобайни юракларининг чигалини ёзишади.

Хўш, ҳали она сути оғзида кетмаган нарсаидан кимдан шикоят қилишмоқда? Сим юндан 15 фонз усмирлар таҳсолидан нолицанди. Ҳар ўн мурожаатнинг бин-

АЛОҚАЧИ КАБУТАРЛАР

Қаёқда қарасангиз техникага ишоғонигиз тушудиган ҳозирги асрда Англиядаги ҳарбий касалхоналардан бирни иккى ичила нарида жойлашган лабораторияга қон

ва тўқима элтишда алоқачи кабутарлардан фойдалантиради. Аниқланишича, кабутар бунча масофани автомобилга нисбатан тезроқ босиб утар ва, қолзверса, ба иш анча арзонга тушар экан.

Кабутар лабораторияга етib келиб, махсус катакла кириши билан ўз-ўзидан сигнаги чалинади. Ҳамшира намуналарни олади. Албатта, қоноти дастёр ўйла-га тиқинни ҳақида лабораторияга олдиндан телефон орқали хабар берилади.

Буни ҳардиги, шу маҳалла гостинатдан юборилган қон ва тўқима нарунларни жойлаштирилган кабутарларнинг биронтиси ҳам адашмаган, манзилга бехато етиб келган.

АТСнинг ишланиши учун қўшимча алоқентининг ҳаммаси ҳам қўнғироқ қилингунки. Биринчи ва иккинчи рақамли алоқентларга қўшимча имтиёзлар ҳам нареда тутилган.

АТСнинг ишланиши учун қўшимча усуқнаварга дўзат йўқ. 220 вольт кучланишига эга бўлган электр тармоғидан ишлайверади. Кичик корхоналар, ширкотлар ва тарбия ташкилотлар учун мўлжалланган бу митти АТСнинг вазни 4 килограмдан ортиқ бўлмаган даворига осиб қўйиладиган кутичадан иборат.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ,
алоқачи-мұхандис

ОҒЗИДАН ГУЛЛАБ ҚЎЙДИ

Иккى йил мобайнида полиция ва хуффа изкуварлар Луқкезе (АҚШ) шаҳрида ўз ишоғонигизни ҳам оғзида кетмаган жиноятчилар пайини кирида олмай овора эди. Бу жиноятчи гуруҳ ўз ҳамтвоқоларини ҳам ага ўтиради. Каллакесарлар сардори Салваторе Каско полициядан кочиб юрган чоғи қўл остидагиларга унга матькул бўлмаган ўзига ўхшаш ўғри гуруҳнинг таъсирини бериди, уни уруг-аймори билан йўқ қилинган топшириди. Ҳуқуқ тартибот вакилиларининг фикрича, ўзига жуда бино қўйган Кассоний мазкур фармойши унинг бошига ети.

Гап шундаки, яширин ҳолатда бўлса ҳам Кассо чўнгаки телефони орқали жиноятчи гуруҳни бошидари таъсирди. Каллакесарнинг ҳаерда ва қаҷон бўлишидан деч ким воқиф эмасди. У фақат шахсий қўриқчиларигина ишонарди, холос. Аммо улар ҳам ўз хўжаларини асрай олишмади. Хуффа полициячилар Кассо сўзлашни мумкин бўлган жойлардаги чиқса тўлдини кечак-кулдуз эшишиб туришиди. Охироқибатда уни Нью-Жерси штатидаги усиёдан топшириди. Полициячилар жиноятчini чўмилётган пайтида ҳисбага олиши.

МИТТИ АТС

Псков шаҳридан АТС заводида K-16010 деб номланувчи телефон концентратори ишлаб чиқарилди. Аслида у саккизта алоқентга мўлжалланган АТС бўлиб, энг замонавий электрон АТСлари бахарни ширкотларни мумкин бўлган барча юмузларнинг тез ва соғуда тутилган.

Алоқентларнинг телефон номерлари 1дан 8 гача бўлиб, 9 ва 0 рақамлар орқали шаҳар телефон тармоғи чиқиш ва аксина, шаҳар телефонларидан

корхоналарни ширкотларни мутадилларда имтиҳон ташкилланадиган. Наманган шаҳрида 25-27 юнада истебоди ўйлар синовдан ўчишиади. Кўншина вилоятлардан алоқа коллекция кириши хоҳловчи ўйлар мазкур шаҳарларини бирда кўрсатилган муддатларда имтиҳон ташкилланадиган.

Юз марта эшитандан кўра бир марта кўрган яхши дейди доно халимиз. Бизнинг эшингизни ҳар доим сизлар учун очиб. Келиб коллеҗимиз билан танингиз, лозим топсангиз, алоқачи-мұхандисларни ташланадиган. Сиз ўқиб, ўз касбингизни эгаллаб олгунингизча биз музллимлар сизнинг хизматнингиздамиш.

Т. АХМЕДОВ,
Тошкент алоқа коллекция
нинг ўқитувчи

ДУШАНБА

31 МАЙ

• УзТВ I

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Бугунги хабарлар.
18.10 Болалар учун. «Совға».
18.40 «Наврӯз нашидаси». Телевизион.
19.00 «Ватан меҳри». Адабий кўрсатуви.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Узбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.30 «Истиқол қадиркорча». Тартиби.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Альбанапар этади да вома». Мусиқий кўрсатуви.
20.35 Эълонлар.
21.00 «Узбекистон» ахбороти.
21.30 Янги Чек маснадидан.
21.50 Санъет устапари икро-сида концерт.
22.40 Футбол бўйича Узбекистон чемпионати. Темирўрич - [Хўжо] - «Пахтакора» [Эззи олигинг].
00.10 Эртани кўрсатувлар тартиби.

• УзТВ II

- 18.30 «Ассалому алайкум» [такор].
19.30 «Узбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Ўтмишис» көлемсан ўйи.
20.30 «Лаҳзар». Хабарлар.
20.45 «Билим кўйган яхши». 21.05 «Тўйлар муборак». Бадний фильм.
22.10 «Дада». Хабарлар.
• «ОРБИТА IV»
4.55. 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Ангулар». 5.45 «Тонга». 8.00 Янгиликлар.
8.20 В. Шекспир. «Киши эртағи. Болалар учун телеспектакли.

- 10.00 «Гацифидо одами». Кўп сериали телевизион илмий-оммабоп фильм. 1-серия [Австралия].
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Горячев ва бошқалар». Бадний телесериал премьераси. 17 ва 18-сериялар.

- 14.00 Янгиликлар [сурдо таржимас билан]. 14.25 «Телемистик». 15.10 «Ен дафтар». 15.15 «Май ариси». Кўп сериали мультифильм.
15.40 А. Арафинов чадади [аккордеон]. 15.50 «Иқబол куландан». 16.30 «Гол». 17.00 Янгиликлар [сурдо таржимас билан].

- 17.25 «Технодром». 17.35 «Дафтарилик акс-садоси». 18.10 «Эндилида». Нид курбон жайти. Мусулмонлар байрами.
19.10 «Горячев ва бошқалар». Бадний телесериал премьераси. 17-серия.
19.40 Хайрли тун, кичинитойлар! 19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Горячев ва бошқалар». Бадний телесериал премьераси. 18-серия.
20.55 «Спорт унганди». 21.10 «Езувичилар нималар ҳамда сукут сақлашади...». Л. Леонов.
«Ниг студия» таништириди:
21.20 «Бономда». 21.50 «Таринимда». 22.20 «Монтико». 22.40 «Ассалому алайкум». 23.35 «Джам-сейни». А. Гародинский. Танаффус пайтида [23.00] - Янгиликлар.

СЕШАНБА

1 ИЮНЬ

• УзТВ I

- 7.00 «Узбекистон» ахбороти. 7.30 «Ботир Зокирова». Фильм-концерт.
8.10 Болалар учун фильм. «Пан Кляксанинг саргузаштириши». 1-серия.
8.25 «Берёзка шоғири». 8.35 «Кино музей», «Катын-юзог ранет». Бадний фильм.
10.55 «Дэхонларга таалукини». 11.25 «Нечки салон» саҳифаларни. 11.30 «30x60» телешоуси.
12.45 «К-2» таништириди: «Абза». 13.30 «Рост» студияси. «Танлиномон». 14.00 «Музыка пульти». 14.45 «Талебири». 15.15 «Хамидатни асрорчила». 15.45 «Олтин новда». Мусавири Анатолий Васильев.
16.15 «Трансрасфири». 17.00 «Эълонлар». 17.55 «Дунё воқеалари». 18.00 «Оқиом эртаклари». 20.25 «Хизмат жойини-ични күшиниша». 20.55 Эълонлар.
21.00 «Эълонлар» ахбороти. 21.30 Ислодот ҳақида сұхбатар.
22.45 «Матбуот-экспресс». 23.40 «Гацифидо одами». Кўп сериали телевизион илмий-оммабоп фильм. 2-серия.

• «ОРБИТА IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

- 7.25 Ишиблармон кишилар даври. 7.25 «Берёзка шоғири». 8.25 «Хамидатни оларни». 9.25 Кино музей, «Катын-юзог ранет». 10.05 «Уорлднет» телекомпанияси янгиликлари [АКШ].

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.45 «Кремль атродиба». Сергей Шахрайта мантублари.

18.50 «Динорада» Сангбарон.

18.55 «Болаларни оларни

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

21.35 «Конституциянинг интиро-

22.00 Янгиликлар.

22.40 «Бекет козартичи». Телевизион бадний фильм.

22.50 «Озодлик дарвозаси».

23.00 Термини.

23.30 «Эзотерика».

24.00 «ТВ-версия».

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Мактом».

18.40 «Мулоқот».

18.50 «Олимпиада».

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

21.35 «Конституциянинг интиро-

22.00 Янгиликлар.

22.40 «Бекет козартичи». Телевизион бадний фильм.

23.00 «Озодлик дарвозаси».

23.30 «Эзотерика».

24.00 «ТВ-версия».

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Мактом».

18.40 «Мулоқот».

18.50 «Олимпиада».

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

21.35 «Конституциянинг интиро-

22.00 Янгиликлар.

22.40 «Бекет козартичи». Телевизион бадний фильм.

23.00 «Озодлик дарвозаси».

23.30 «Эзотерика».

24.00 «ТВ-версия».

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Мактом».

18.40 «Мулоқот».

18.50 «Олимпиада».

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

21.35 «Конституциянинг интиро-

22.00 Янгиликлар.

22.40 «Бекет козартичи». Телевизион бадний фильм.

23.00 «Озодлик дарвозаси».

23.30 «Эзотерика».

24.00 «ТВ-версия».

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Мактом».

18.40 «Мулоқот».

18.50 «Олимпиада».

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

21.35 «Конституциянинг интиро-

22.00 Янгиликлар.

22.40 «Бекет козартичи». Телевизион бадний фильм.

23.00 «Озодлик дарвозаси».

23.30 «Эзотерика».

24.00 «ТВ-версия».

17.00—18.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

* * *

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Мактом».

18.40 «Мулоқот».

18.50 «Олимпиада».

19.00 Янгиликлар.

19.10 Янгиликлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Пушкінга бағышланын

21.00 Турнир телевидениеси.

Хабарлар.

21.20 «Юлдузлар билан сұх-

батар».

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг ўкув ишлари бўйича ректор мувонин Эгамберди Умурзоқов билан аҳлоқшунос олим Анивар Хайдир мустақилини ва ўкув ишларни ҳамда ёшлилар аҳлоқнинг долзарб масалалари хусусида сұхбатлашди.

— Эгамберди Умурзоқов, маълумки мустақилини мустахкамлаш ҳар бир фуқаронинг фидойини орқасидан бўлади. Собит иродали мутахассисларни тайёрлаш бугуннинг мумкинликларини тайёрлашадиги. Ҳуреспубликанинг янги снечатаса таълими тизимини тубдан ўзгартриши, кадрларни тайёрлашадиги масъулнинг бўлишини тақоюз этишондади.

Дарҳақиат, мустақилик снечатаси халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларida кечтириб бўймайдиган, долзарб масалаларни кун тартибига қўймоқда. Бу, айнича, халқ таълими тизимидағи барча жаҳаларни сўзсиз ўзичига олади, мазкур соҳада Президентимиз томонидан бир нечта фармонларининг қабуғи қилинishi катта аҳамиятни едади. «Таълим тўғрисида»ги қонун таълимтарбия ишларини ёш давлатимиз манбаатларини кўзлашган ҳолда такомиллаштириши тақоюз қиласди.

Таълимтарбияда инсонийликни муаллимлик мадоратининг таркиби қисмига айлантиришида ўқитувчининг аҳлоқий-маънавий қиёфаси етакчи үринни эгаллаиди. Зеро, унинг фаолияти инсон шахсияти билан боғлиқ. Шунинг учун муаллимларни тайёрлаш мазмунни уларнинг касбий аҳлоқи билан узвий боғлиқидар. Шу ўринда бир мулоҳазани айтмоқ жоиз. Педагогик кадрлар тайёрлашга алоҳидаги ўтибор берини лозим. Биз деч қаҷон ўртача баҳолар билан ўқиган ёш муаллимларни етиштириб чиқармаслизимиз кепар. Чунки, бундай мутахассислар келалжада юзлаб, минглаб чаласавод, билимиз ўқувчиларнинг пайдо бўлишига сабабчи бўлишиди. Биноабарни «Таълим тўғрисида»ги қонунинг 33-модасида шундай дейилади: «Касбкорнинг юнесан дараҷасида таълим беришлари таълим олувчилар ўкув дастурларини мажбурий ҳисобланган давлат талаблари даражасида ўзлаштиришларини таъминлашлари... шарт».

Биз ўз фаолиятимизда бу нарса алоҳидаги ўтибор берадиган. Бугунги кунда институтимиздаги 13 та факультетларда педагогик мутахассислар тайёрлаягиз. Ўкув режалари ҳам халқимизнинг миллий, тарихий хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда қайта ишлаб чиқидаётিриш. Асо-

си өттиборни эса мутахассислик фанларига қаратилимиз. Жумладан, ўкув режасининг 65 фойзини мутахассисликка доир фанлар ташкил қиласди. Маданий-маънавий аҳлоқалар яхши тўғрилган. Хусусан, туркийлик эллил тўрт нафар талаба бизда таҳсил олишияти. Ўз навбатидан биз ҳам ўнгирма иккни нафар талаба ва аспирантларимизни Истам-

фа, КПСС тарихи, илмий коммунизм сингари «ижтиёмий» фанларга алоҳидаги ўтибор берилганлиги ёч кимга сир эмас. Бундай бир ёқламачалик аниқ фанларни равнақтига салбий таъсир курсади. Минг шукурлар бўлсивни, мустақиликка эршигач, барча фан уфқларини ўзимиз белгилайдиган бўлдик. Ўз навбатидаги ижтиёмий фанларга бўлган муносабат ҳам ўзгарди. Бундан фалсафа, сиёсий иқтисад, тарих фанлари керак эмас, деган хуласа келиб чиқмайди. Аксинча, фалсафаси, ўйқи ҳалиқ маънавияти

лар берабер бораиди.

— Эгамберди ака, маълумки, сизларни институттинг вилоятлардаги педагогика институтларни учун методик марказ бўлиб хизмат қиласди эди. Эндиликда улар вилоятдорилғунуларига айлантирилди. Бу долат ўзаро ҳамкорликка расмий мөнисларига қўлмаслами? — Чинданан, бизнинг илмадароҳомиз вилоят педагогика олийгоҳлари учун методик марказ сифатидаги фаолиятни олиб борган ва ёзигир ҳам буни давом этишимоқда. Институтимиз 58 йиллик фаолияти давомида кўпги-

қилишда методик ўйл-йўриклиар берабер борамиз.

— Институт раҳбарини томонидан талабалар узун бир қанча маддий ва маънавий қуалликлар яратилғанлигини гувоҳи бўлди. Булардан ташқари, талабаларни инсон мустақилилтига ошириш учун яна нималарига ўтибор бериси керак, деб ўйлайдиз?

— Институтимиз қошида бир қанча илмий тўғараклар ишлаб туриди. Бунда ўзбек-қозоқ филологияси фольклористи ва «Одобнома» кафедрасининг профессор-муаллимлари талабаларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Шу боис «Энг яхши маърузачи» уйвони жорий этилди, Шунингдек, талабаларнинг ташаббускорлик ва билим-доинликларини рагбатлантириш учун ҳам «Энг яхши физик», «Энг яхши тарихчи», «Энг яхши адабётчи» каби танловлар эълон қилиб бораёттимериз. Тарбиявий ишларни яхшилар ҳамда унинг таъсирчанингни ошириш маъсайдада бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда. Бинобарни, ўтган ўйук йилида ташкил этилган «Ҳаёт она алласидан бошланади» номли кўрик-тандовомиз катта байрамга айланни кетди.

— Келгуси режалар қандайдай?

— Истиқбодда режалар улуг. Ана шу ишларни амалга ошириш учун бугунданоқ тамал тошини қўйамоқ лозим. Шу маъсайдада институтимизда бир неча маҳсус илмий кенгашлар ташкил этилди. Психология, дефектология бўйича маҳсус лабораториялар ишламоқда. Республикаға миёғеси ва тутган маънавият кўра им дардоҳимиз педагогика-психология фанлари маркази, Оила илмий-таддиқот марказлари бўлини лозим.

Ҳозирда биз катта сана арафасида турнирмиз. 1995 йил институтимиз ташкил этилганига рошса-роса 60 йил тўлади. Биз ана шу улуг сананинг ўтиборли ютуқларимиз билан кутуб олишига ҳаракат қилиёттимериз. Президентимиз Ислом Каримов раҳнатомолигида илм-фан ва маърифатта ғоят катта ўтибор бериладиганлиги билан юнионистларни санарали меҳнат қилимомидар. Шу билан бирга, замоний асоб-усувларидан 30 та илмий ўйук лабораторияларимиз ишлаб турибди.

Аммо сир эмаски, мавжуд дарснинада ишлаб тустируларимиз эскирди. Уларни зудлик билан янгилаш, замон билан ҳамнафас ҳолда барча ўкув жаҳаларини қайта курбий чиқиши лозим. Биз вилоятлардаги барча педагогика институтларига ўкув режаларини ишлаб чиқишида, давлат имтиҳонларини ташкил қилиш ҳамда тест, имтиҳон, синовларни тадбири

бул. Аниқара шаҳарларидаги дарорилғунуларга жўнгатдин. Режимизда маълумум муддатни маълака оширишда мутахассислардаги алмашшиб фойдаланиши ҳам ўйлга қўйилган.

— Ҳозир жамиятнинизнинг ижтиёмий-маънавий соҳаларида ҳам туб ўзгаришлар содир бўлмоқда. Таъбир жоиз бўлса, биз жуда катта тарихий воқеаларга бой даврни бошимиздан кечирилмиз. Ҳатоларимиздан сабоқ чиқармиз. Мезонларни ҳам кенгроғ ола бошладик. Мазкур воқеалар барча зиёлларда фикр ўйготиши шубдасиздир...

— Тўғри айтасиди. Ҳозир социалистик давлатчилик тузуми ҳар томонлама иницирова ўз туди. Бунинг объективи ва субъектив сабабияти бор, албатта. Тоталитар давлатчилик даврларида айниқса, марксча-ленинча фалса-

пуч оломонга айланади, иқтисадиётни ривожланмаган давлат оизис давлат бўлиб қолади. Назаримда, фалсафа, этика ва эстетика, одобнома, тарих, дин тарихи (диншунослик) фанларнинг равнақтини ўтиши меросимиз нутқати назаридан белгиламогимиз керак. Дейлик, Беруний, Ибн Сино, Фаробий, Юсуф Хос, Ҳожиб, Аҳмад Яссавий, Улугбек, Алишер Навоий, Бобурлар яратган бебадо таълимот ҳозир ҳам, эртаги кунда ҳам ардқодидир.

Биз аҳлоқшунослик фанларни ривожлантириш маъсайдада «Одобнома» деб номланган янги кафедрани ташкил этидик. Бу Кафедра ўзининг илмий-услубий йўнанишига эга бўлиб, барча педагогика институтларига одобнома, этика, эстетика, оила этикасига доир соҳаларидан йўл-йўривлар, тавсия-

на ютуқларга эришида. Фан араббларнинг сони ошиди, 70 нафар профессорлар, 450 нафар доцентлар этишиб чиқди. Илм-фани ривожлантириши ҳамда малакали педагогик кадрлар тайёрлашада 1200 дан ортига малакали ўқитувчиларимиз самарали меҳнат қилимомидар. Шу билан бирга, замоний асоб-усувларидан 30 та илмий ўйук лабораторияларимиз ишлаб турибди.

Аммо сир эмаски, мавжуд дарснинада ишлаб тустируларимиз эскирди. Уларни зудлик билан янгилаш, замон билан ҳамнафас ҳолда барча ўкув жаҳаларини қайта курбий чиқиши лозим. Биз вилоятлардаги барча педагогика институтларига ўкув режаларини ишлаб чиқишида, давлат имтиҳонларини ташкил қилиш ҳамда тест, имтиҳон, синовларни тадбири

Карим ШОДИҚУЛОВ Қўшиққа қўшиб айт АРМОНЛАРИНИ...

Елғиз яшаш... жуда
ҳам оғир,
Ҳамроҳимдир дард
билил алам.
Суратингни чизади
тимай
Менинг учун суюкли
қалам.

ХОНАНДА ҚИЗГА

Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,
Тинглайнин баҳорнинг майин куйини.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,
Келтирсин гулларнинг анбар бўйини.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Тинмагур ҳаёлим бояларни кессин.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Мудраган ҳисларим севгини сезсин.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Акс этсин қўшиқда менинг қўшими.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Қўшиққа айлансан кўздаги ёшим.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Унутиб қўйанин, ҳатто ўзимин.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Айтолмай қолганим, сўнгги сўзимни.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Эслатсин қирдаги лолаларимни.
Бир қўшиқ айтаб бер, жонгинам
менга,

Ҳеч ким тингламаган нолаларимни.
Қўшиққа қўшиб айт армонларимни...

ЁЛҒИЗЛИКДА ҶИЛИГАН ШЕЪР

Ойлар ўтди, ўтди неча йил,
Сочларимга оралади оқ.
Ёшлигимни қўмсайман ҳамон,

Санчиб қўир юрагим,
бироқ.
Кулоқларим остида ҳамон
Кулгуларинг келар сой бўлиб.
Йўлларимни ёритар эдинг,
Үн беш кунлик тўлин ой бўлиб.

Афанди иштаги ХУРДАТОВИ

Қашқадарёлик ҳажвчи Эгамберди ҚУДРАТОВ мөхмонимиз

Асли касби шифокор бўлса ҳам Этамберди кулгига ва кулдиринга ишкабоз. Гузор туман санитария-эпидемиология станициси бошлини бўлиш ишлаш билан бирга, ичак узди асарлар ёзинга ҳам вакт топади. Утган йили унинг «Афанди ва ихтирочи» тўплами чоп этилди. Эътиборингизга Э. ҚУДРАТОВ ижодидан айрим науналар ҳавола қилаёттирмиз.

АГАМАЛАР ҚУМІТАСИДА

Ферма мудири Макиён Хўрозванинг ашаддий дъявосига биноан унинг мархум эри Даканг Пиённинг мөхмони абадильташтириши мақсадида Жилдир Кетди

кишлогоғида жойлашган Мурғимаржон товуқ фермасига Даканг Хўрозд номи берилди.

ОБ-ҲАВО

Об-ҳаво марказининг ўта кузатувчиси Калдир Қулдиров кечаги бўлиб ўттан кучли момоқандирон билан бирга озроқ бобоқандироқ бўлганигини ҳам қайд этди.

Бу ноёб ҳодисадан фалакиёт илм аҳли лол қолди. Чунки, инсон пайдо бўлганидан бўён бобоқандироқ бирон бир жойда қайд этилмаган экан.

ДИКҚАТ, ЯНГИЛИК!

«Каламуш» хусусий корхонаси Япониянинг Ке у Пир фирмаси ҳамкорлигига кўрсичонинг думидан ўта мустаҳкам қўришибоп устунлар ишлаб чиқара бошлиди. Бу ихтиро жаҳон тарихида ўта ноёб янгиликдир.

ГАЗЛИ БАЛЛОН

Хўжа Насриддин йўлда суреб кетадтган эди, тўсатдан рўпарасида Шайтони лайн пайдо бўлди: — Хўш, Хўжа Насриддин! Ерни силкитворайми? — деб мақтанди эчкининг думидай соқолини силади.

— Кераги йўқ, — эътиroz билдири Афанди. — Унда дарёни тескари оқизайми?

— Бе, топган галинги қара-ю;

— Э, бўлмас...

— Кўйсангчи, сенсизам ер сиљкиниб, дарёлар тескари оқиб ётиди.

— Бўлмаса, нима қильдайсан? — разабланди Шайтони лайн.

— Бу бошига гап, қудратинг етса, биттагина газли баллон топиб бер, — дед Афанди йўлида давом этди.

ИКИР-ЧИКИРЛАР

БАХТ ҚУШИ

Тасодифан кўнган бахт қушидан Фаҳрлами. «Қоюча бошимни ифлослаши мумкини.

СИЧКОН ФАЛСАФАСИ

Одамларга ҳайронман! Оғзим текким жойни кесиб ташлашиб, кетим текким жойни яйишади-я.

КАПИТАЛ

Коммунист қуришга билимниятимади. Яхши, йиғинглар, капиталист қурамиз.

ҲАЖВИЙ МАҚОЛЛАР

Зарпечакининг сўлганинг яхши, Пораҳурининг ўлтгани яхши.

***

Шўрҳоҳ еринг тузи курсини, Шаллақининг юзи курсини.

***

Мехмон мөхмонини ёмон кўрар,

ЕССИЗ...

Афанди радиор-будир дастали белкурагини зевлаётган эди, маҳалладоши Турди юсфурш энтикиб кириб келди:

— Айга буёромайсиз. Уғлингиз шўхлик қилиб, янги юсимига тупурувди, тутиб олиб, манави тол хипчин билан бир-икки саваладим.

— Эссизгина, бенор синдирибиз! Бир йил турганида белкуражка силлицинина даста бўларкан, — деди Афанди юсфурушнинг қўлидаги хипчинига ишора қилиб.

ЮМАЛАБ КЕТАДИМИ?

Жамоа ҳўжалиги Афандига баландликдағи лалми ердан 25 таюб томорқа берди. Кунлардан бир кун шаҳарда яшовчи дусти келиб:

— Дўстим Хўжа Насриддин! Ерингиз жуда ҳосилдорга ҳўшайди. Бекор ётгунча тарвуз-қовун экиб ташласангиз бўлмайдими, — дед маслаҳат берди.

— Экардиму, аммо улар пастилкка қараб юмалаб кетадими деб қўрқаман-да, — деди Афанди пиёласидаги чойни ҳўплаб.

Ёмон хотин қизини қаргар, Кизи бўлмаса изинни қаргар.

***

Ҳажв қылу ҳажми қиласа.

***

Амалдорнинг қўли боқади,

Қўли бўлмаса пули боқади.

Эгамберди ҚУДРАТОВ

МУАССИС: Узбекистон Республикаси Алоқа Вазирилиги

©

Бош муҳаррир: Шодмон ОТАБЕК ТАҲРИР ҲАЙЯТИ: Шуҳрат ЖАББОР Анатолий КУДИНОВ Мирпўлат МИРЗО Тоҳир РАҲИМОВ Ислом УСМОНОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Еқубжон ХУЖАМБЕРДИЕВ Бобоҳон ШАРИПОВ

©

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Бўривой АҲМЕДОВ Воҳид АҲЗАМОВ Билол АМИНОВ Шоҳруҳ АҚБАРОВ Саидмаҳмуд

АҚБАРОВ

Мехмонқул ИСЛОМҚУЛОВ

Жамол КАМОЛ

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ

Сафар ОСТОНОВ

Еқуббек

ЯҚВАЛХУЖАЕВ

Нурали ҚОБУЛ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-35, А. Толстой кўчили, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09.

ИНДЕКС: 64600
ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

©

Муҳарририлар келган қўлзималар (2 оралиқда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Маколалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва раҳамалар масъулияти муаллифлар зинмасидадир.

©

Рўйхатга олиш № 000144

Буюртма № Г — 253.
28000 ишҳада чол этилди.
Оғсет усулди боқиди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табок.

Узбекистон Республикаси Президенти маҳкамасининг

Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ»

наширят-матбаа концерни.

Корхона манзили:
«Буюк Турон»

кўчили, 41-үй.

1 2 3 4 5 6

ХАНДАЛАР

— Шодивой! — деб жаҳл билан сўради она кенжага ўғилдан. — Бутун эрталаб хонгата устида иккита шоқолад турган эди. Биттаси қолибди, Нима қўлдинг, нима бўлди?

— Билмасам, ойножон, — жавоб берди. Шодивой елка қисиб. — Тонг коронгусида иккичи шоқоладнингизни кўрмаган бўлсан керак-да!

***

— Кўп ичадиган эркак ўз оиласига катта ташвиш келтиради, — деди нотиқ.
— Кўп ичадиганларнинг хотинлари эрларининг ичшиларидан зериниб, ташлав кетишмоқда!

Орқарондан дўриллаган овоз эшилтилди:

— Ўртоқ нотиқ, менинг хотиним ташлав кетиши учун қанча ичишим керак, шуни анни айтаб беринг!

— Невара беҳад кўвюно ҳолда ўйга югуриб кири ва кўрса қавиб ўтирган бувисига деди:

— Ойножон, энди бизнинг мамлакатнинг ташчи қарзини ўйдиганда, Радиодан эшилди.

— Нима йўқ дединг, боялам? — сўради буви кўзинагини қўлига олиб.

— Карапларимиз! Неврасиннинг сўзларини яхши илгамаган буви нола қилиб, деди:

— Эй, худо-эй, энди бу ҳам дўконда қолмабдими?

Тўпловчи:
Т. ИМОМХУЖАЕВ

